

UNIwersytet
Opolski

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY

Collegium Maius
pl. M. Kopernika 11, 45-040 Opole
tel./fax +48 77 541 59 39
dz-fil@uni.opole.pl
www.wfil.uni.opole.pl

Opole, 28.11. 2023 r.

Protokół z przeprowadzonego audytu wewnętrznego doskonalenia jakości kształcenia

Wydział Filologiczny

rok akademicki 2023/2024

1. Analiza sprawozdania z realizacji systemu doskonalenia jakości kształcenia

Komisja Oceniania Jakości na Wydziale Filologicznym stwierdza, że przedstawione w dniu 25 listopada 2024 r. sprawozdanie z realizacji systemu doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Opolskiego w roku akademickim 2023/2024 obejmuje rzeczowe i wyczerpujące omówienie szeroko zakrojonych działań podjętych na rzecz zapewniania i rozwijania jakości kształcenia.

Sprawozdanie obejmuje obszary, w ramach których podjęto nowatorskie i ambitne działania, pomijając niektóre rutynowe kwestie codziennego zarządzania jakością, nie mniej istotne z punktu widzenia rozwoju kultury jakości na wydziale. Szczególna uwaga w sprawozdaniu została skierowana na sześć obszarów działań: Dydaktyka, Sprawy studenckie (i absolwentów), Internacjonalizacja w procesie kształcenia, Doskonalenie infrastruktury dydaktycznej, Wsparcie nauczycieli akademickich w rozwijaniu kompetencji dydaktycznych, Współpraca z otoczeniem. Sprawozdanie zawiera opis wybranych dobrych praktyk, szczególnie działań promocyjnych, jak również szczegółowe dane ilościowe na temat wybranych form działalności na rzecz otoczenia, oraz linki do procedur i ankiety.

Kolegium Dziekańskie Wydziału Filologicznego zaprezentowało działania, które są zgodne ze strategią rozwoju jednostki, a w pewnych kwestiach wykraczają poza zaplanowane aktywności, ze względu na rozwojowy i interwencyjny charakter zarządzania jakością, w toku którego wykorzystywane są nowe możliwości. Dotyczy to przede wszystkim nowatorskich działań związanych z ofertą współpracy międzynarodowej w ramach Misji „Skills and Competences” i „European Campus” Sojuszu FORTHEN, czy innowacyjne akcje na rzecz różnych grup interesariuszy wewnętrznych lub zewnętrznych takie jak organizacja warsztatów i szkoleń dla nauczycieli ze szkół, wykłady gościnne pracowników na zaproszenie, konferencje z udziałem pracodawców na temat roli języka niemieckiego. **Warto, aby takie działania były też upowszechniane i promowane na stronach wydziału, czy za pomocą narzędzi informacyjnych UO.**

Sprawozdanie wskazuje na prawidłowe osadzenie działań projakościowych w procedurach ogólnouczelnianych i wydziałowych, oraz skrupulatność w katalogowaniu dobrych praktyk i form wsparcia. Przykładowo, sprawozdanie zawiera omówienie obszaru zapewniania wsparcia nauczycielom akademickim w postaci wyliczenia wszystkich dostępnych szkoleń i warsztatów. Wskazuje to na dobre rozpoznanie potrzeb pracowników, oraz wykorzystana wewnętrznych zasobów wiedzy eksperckiej w ramach wspólnego Forum Dydaktyki Akademickiej. Oferowane tam szkolenia i

dostępne poradniki to ważny komponent systemu wsparcia nauczycieli akademickich, głównie ze względu na stałą konieczność dostosowywania procesu kształcenia do nowych warunków, w których akcentuje się takie wartości jak włączanie, cyfryzacja i ewolucja języka/tekstu w kierunku przystępności formalnej i treściowej, czy zdrowie psychiczne i dobrostan. **Należy monitorować uczestnictwo pracowników w Forum Dydaktyki, aby nie tylko te osoby, które inwestują w samorozwój były uczestnikami szkoleń, ale także osoby, które nie mają świadomości braków kompetencyjnych w zakresie dydaktyki (ujawnianych w toku hospitacji lub ankiet studenckich) były na nie zapraszane/kierowane.**

Sprawozdanie opisuje dobre przykłady jak, prócz częstych wydarzeń popularyzatorskich i promocyjnych skierowanych do kandydatów i studentów, Wydział Filologiczny włącza się w organizację wydarzeń we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym uczelni, w inicjatywy podnoszące atrakcyjność studiowania na kierunkach filologicznych i pokrewnych, czy w działania na rzecz budowania wśród studentów i absolwentów kompetencji przydatnych na rynku pracy. Podjęto działania, aby dobre praktyki jakości kształcenia charakterystyczne dla Wydziału upowszechnione zostały na forum całej uczelni (i poza nią) dzięki publikacji „Katalog dobrych praktyk doskonalenia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Opolskim”, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2023, ISBN 978-83-8332-023-6 i I FORUM jakości kształcenia na UO poświęconym weryfikacji efektów uczenia się. **Należy nadal dbać, aby strona internetowa wydziału dostarczała kompletnych informacji osobom studiującym i pracującym, a coraz więcej adekwatnych treści było dostępnych w innych językach.**

Kwestia udziału studentów w badaniach jest wciąż wyzwaniem dla filologów, ze względu na specyfikę dyscyplin humanistycznych, gdzie wysoka erudycja i doświadczenie publikacyjne pracowników nie zawsze umożliwiają studentom łączenie się z nimi w zespoły badawcze. Mimo tego, studenci Wydziału, zarówno indywidualnie jak i poprzez nowo zarejestrowane koła naukowe, przyjmują różne role i asystują przy organizacji wydarzeń naukowych i popularyzatorskich, animują działania z interesariuszami zewnętrznymi oraz coraz częściej korzystają z oferty współpracy międzynarodowej w ramach FORTHEM. Na uwagę zasługują wdrożone formy wsparcia studentów (szczególnie pierwszych lat) poprzez dostarczanie im właściwych informacji, a także wspieranie ich autonomii w doborze ścieżki kariery dzięki możliwościom spotkania się z pracodawcami reprezentującymi różne branże (Forum Zawodowe Wydziału Filologicznego). Podnoszeniu motywacji i zaangażowania studentów w wysokiej jakości pracę służyć miało także ogłoszenie i rozstrzygnięcie po raz pierwszy konkursu na najlepsze prace dyplomowe na Wydziale Filologicznym, w toku którego wyróżniono 4 prace.

Komisja przyjmuje przedstawione sprawozdanie i aprobuje kierunki podjętych działań projakościowych. Ponadto sugeruje rozważenie kolejnych kwestii i inicjatyw uwzględniających m.in. rekomendacje opisane w części 3. poniżej.

Działania w zakresie oceniania jakości kształcenia

Działania przedsięwzięte przez koordynatorów kierunków w zakresie organizacji hospitacji, ankietyzacji studentów i pracowników, konsultacji z partnerami i monitoringu różnych aspektów procesów dydaktycznych, w tym weryfikacji efektów kształcenia, uznane są za wystarczające i proporcjonalne do potrzeb. Na uwagę zasługuje utrzymujący się trend wysokich ocen dotyczących procesu realizacji dydaktyki, oferty praktyk i organizacji obsługi studenta. Co ważne, informacje na

temat hospitacji i ankietyzacji dostępne są na stronie wydziału, co zwiększa transparentność i wzmacnia kulturę jakości.

W listopadzie 2023, na prośbę Dziekan dr Elżbiety Szymańskiej-Czaplak, prof. UO, dokonano oceny kandydatur do nagrody Quality z Wydziału Filologicznego. Zaaprobowano kandydaturę dr Agnieszki Klimas-Kownackiej. W maju 2024, na prośbę Dyrektora Instytutu Językoznawstwa, prof. Jolanty Nocoń, przeprowadzono dyskusję na forum Kolegium Dyrekcyjnego IJ na temat możliwości uwzględnienia wybranych form działalności organizacyjnej pracowników badawczo-dydaktycznych w kontekście wnioskowania o Nagrodę Rektora UO.

W grudniu 2022 przeprowadzono cykliczny audyt procesu dyplomowania na Wydziale. Badano w szczególności jakość procesu dyplomowania w zakresie profilu praktycznego i prac dyplomowych przygotowywanych w formie projektu, sprawdzając (1) na ile są to prace wymagające praktycznych działań, a nie teoretycznego opisu, ewentualnie jaka jest proporcja między teorią a praktyką; (2) czy wynikiem tych prac jest coś stosowanego i użytkowego, czy tylko "omówienie"; (3) czy były to prace przygotowane w oparciu o zdiagnozowane potrzeby jakiegoś środowiska, grupy, instytucji; (4) czy były próby przetestowania prototypu, zastosowania rozwiązania w praktyce, rozpowszechnienia wśród środowisk mogących wykorzystać wyniki; (5) czy prace tego typu mogły być napisane za pomocą ChatuGPT, czy są ambitne i sensowne w swoim zamyśle w odniesieniu do dalszego użytkowania? Przeprowadzono szczegółową inspekcję dokumentacji 14 wybranych prac dyplomowych z takich kierunków jak JPJN, Game Studies, Język angielski w turystyce. W protokole z 9 stycznia 2024 r., specjalnie powołana Komisja Audytu Dyplomowania proponuje szereg rekomendacji, między innymi szczegółowe instrukcje dla prac projektowych, organizację szkoleń dla promotorów, przemyślenie możliwości przygotowywania projektów grupowych i w odpowiedzi na zapotrzebowanie interesariuszy zewnętrznych. Poddano dyskusji możliwość zamiany pisania pracy dyplomowej na kierunku JPJN na egzamin. Rezultaty audytu i debaty zostaną uwzględnione w procesie wprowadzania zmian na poszczególnych kierunkach w kolejnym roku akademickim. Dokonano również modyfikacji formularza weryfikacji efektów uczenia się funkcjonującego na wydziale, co umożliwiło przeprowadzanie kolejnych analiz.

2. Rekomendacje dotyczące zagadnień omawianych w sprawozdaniu

Część rekomendacji ujęto powyżej, ponadto:

Komisja proponuje w corocznych sprawozdaniach realizacji systemu doskonalenia jakości kształcenia zawierać krótkie omówienia dotyczące tego, w jaki sposób uwzględniono rekomendacje zaproponowane przez Komisję Oceniania Jakości w poprzedzającym roku.

Należy monitorować wykorzystanie (i cyklicznie uaktualniać) szablony ankiet i dokumentów służących do pozyskiwania opinii studentów, absolwentów czy interesariuszy zewnętrznych.

Po przeniesieniu strony na nowy silnik należy upewnić się, że treści skierowane do niepolskojęzycznych interesariuszy są również dostępne.

Należy nadal zwiększać zainteresowanie pracowników uczestniczeniem w Forum Dydaktyki Akademickiej i w szkoleniach i działaniach organizowanych przez FORTHEM poprzez system popularyzacji i motywowania do samokształcenia.

Najbliższy audyt dyplomowania mógłby dotyczyć monitorowania jakości recenzji i adekwatności opisów uzasadniających oceny przy pracach dyplomowych i podjęcia dyskusji nad ewentualnymi zmianami formularza recenzyjnego.

3. Propozycje innych działań w zakresie doskonalenia jakości kształcenia

W związku z rosnącym zainteresowaniem realizacji dydaktyki w ramach pracy projektowej, interdyscyplinarnej lub w autentycznej współpracy z otoczeniem, sugeruje się organizowanie szkoleń dla dydaktyków z tego zakresu. Można wykorzystać realizowany na wydziale projekt *Enhancing an evidence-based approach in business oriented courses* do podjęcia działań typu spin-off, które stosunkowo małym dodatkowym nakładem pracy mogłoby pozwolić przenieść najważniejsze rekomendacje z projektu na praktykę dydaktyczną na wybranych programach.

W związku z ograniczonym zainteresowaniem absolwentów literaturoznawstwa i językoznawstwa kandydowaniem do Szkoły Doktorskiej UO, należy podjąć kroki w zakresie promowania systematycznego włączania studentów w badania i budowania systemu wsparcia lub mentoringu dla najzdolniejszych naukowo studentów i absolwentów.

Należy podjąć kroki w wykorzystaniu możliwości prawnych i praktycznych przyznawania mikropoświadczeń jako sposobu potwierdzania umiejętności zdobytych przez studentów, słuchaczy, a nawet pracowników wydziału. Informowanie studentów o możliwości przyłączenia się do ogólnoeuropejskiego systemu Europass na dniach adaptacyjnych byłoby pierwszym krokiem do umożliwienia im zbierania odznak i mikropoświadczeń, np. w zakresie umiejętności pozyskiwanych w ramach szkół letnich i zimowych, mobilności i kursów dodatkowych realizowanych u partnerów FORTHEM.

Pomimo stałych wysiłków, baza lokalowa wydziału jest ograniczona i nie zawsze przystosowana do potrzeb. Inwestycje i przeglądy muszą być kontynuowane, a władze UO muszą być informowane o ograniczeniach lokalowych, które wpływają na jakość procesu dydaktycznego.

Zaleca się organizowanie sesji informacyjnych i szkoleń na temat zmian w opisie efektów uczenia się języków obcych w dokumentach Common European Framework of Reference for Languages (2018), aby stopniowo uaktualniać opis efektów przedmiotowych z kursów praktycznej nauki języka obcego i efektów uczenia się w zakresie egzaminów „pracy własnej”. Ważne, aby osiągnęte wyniki były opisywane w sposób zgodny z ogólnoeuropejskimi standardami.

4. Przykłady dobrych praktyk

Rozwijanie wewnętrznego systemu zarządzania i monitorowania jakości w oparciu o systematycznie zbierane i analizowane dane od różnych interesariuszy (ankiety, wywiady), oraz audytowanie jakości działań własnych (hospitacje, audyty wewnętrzne, zebrania).

Zarządzanie jakością: identyfikowanie stosowanych dobrych praktyk, upowszechnianie ich i stopniowe przekształcanie w procedury.

Wykorzystanie możliwości finansowania działań zmierzających do podnoszenia jakości kształcenia, doskonalenia kadr i atrakcyjności studiowania poprzez FORTHEM, Erasmus+, NAWA i środki własne lub od sponsorów.

Organizacja i udział w wydarzeniach o charakterze promocyjnym i patronackim, a także o charakterze cyklicznym i utrwalającym kontakty z otoczeniem uczelni, celem budowania pozycji aktora i kontrahenta w szerszych działaniach instytucjonalnych, a nawet międzynarodowym (partnerstwa strategiczne).

Motywowanie do i docenianie samorozwoju dydaktycznego, kultury wsparcia i dzielenia się wiedzą i wypracowanymi rozwiązaniami (fundusze na szkolenia, Forum Dydaktyki, nagroda Quality)

W imieniu Komisji Oceniania Jakości na Wydziale Filologicznym w składzie:

Dr Marzanna Pogorzelska

Dr Małgorzata Burzka-Janik

Dobrosława Tokarska

Przewodnicząca: Prof. UO dr hab. Katarzyna Molek-Kozakowska